

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Helyben:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős

Kutas Imre

kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Népiskoláink.

— nov. 22.

Elpazarolt időnek tervszerűtlen munkájáról számolhatnánk be csupán, ha népiskolázásunk harminczéves eredménye felől készítenénk mérleget. Az a nemzedék mely népiskolai erőfeszítéseink nyomán keletkezett, nem tud fölmutatni sem izomgyarapodást, sem erkölcsi — izmosodást. Népünknel az iskola átalakító hatása nem mutatkozik. A hazafias és nemzeti érzés terjedelme és melegsége ma sem nagyobb, mint harmincz év előtt. Azt a parányi haladást pedig, mely gazdasági téren tapasztalható, kevésbé köszönhetjük az iskolának mint inkább az általános fejlődés ellenállhatatlan hatásának.

A pedagógia száz esztendeig törheti a fejét s még sem tud a népiskolákra nézve helyesebb célt megállapítani, mint azt, hogy jó és hasznos polgárt neveljen. A jó polgár fogalma egyesíti az egyénben a vallásos, erkölcsös, hazafias és családias karaktert. A hasznos polgár nevére azok érdemesek a kik értelemmel, szorgalommal, takarékossgal, kötelességtudással munkálkodnak a jólét elérésére. Ilyenformán egy jól konstruált tantervben két főalkatrésznek kell kidomborodni. Egyik alkatrész bizvást nevezhető nemzetinek, a másik gazdaságinak.

A letűnt évek magyar népiskolája mindkét kategóriát elhanyagolta. Nem azért mintha akár a legfőbb vezetésben akár az alkalmazásban, a kormánynál és a tanítókarnál hiányzott volna a nemes szándék. A tapogatózás, ingadozás és kísérletezés mutatja, hogy a szándék megvolt. Tisztán állott előttük a cél és a buzgóságnak nem mindennapi mértékével vágytak a cél után.

De, kérem, grammatikát tanítottak. Hajtogatást és ragozást; igét, főnevet, névmást. Alanyt és állítmányt. Birtokos személyragokat és szórendet. föltételes módokat és képzett mellékneveket. Névutókat és határozói ragokat.

Ugyan, ugyan! Hát a tanférfiak azt hiszik, hogy a népdal termelő magyar nép nem jobban tud magyarul, mint akárhány akadémikus? Avagy talán azt vélik, hogy tót gyerek nyelvtanból tanul meg magyarul? Megtanul biz az játékközben, mesehallgatásból, és mese mondással, versikék bemagolásával, dalok éneklésével, apró jutalmak csábító erejével. De nyelvtanból még talán Pestalozzi sőt tanult meg beszélni. Csak akkor tanítsatok grammatikát, ha azt akarjátok, hogy a népiskola nevérdéke megtanuljon egy nyelvet.

Különb is, mitől jó az? Minha bizony a paraszt látóköre, erkölse, munkereje kitágulna azzal ha megismeri a be-

szédnek és írának anatómiai szerkezetét. Ott van Petőfi, Vörösmarty, Arany. Minél többet megtanulnak ezekről, annál jobban kicsiszolódik a népnek veleszületett nyelvérzéke.

Wlassios Gyula fölismerete népiskolázásunk meddségét. A jószándék szívárványos kódéből kilépett a valóság napfényére. Hazafias lelkülete sokat tépelőhetett azzal a feladattal, hogy az egységes politikai nemzet írott malasztját törvénykönyvünkben átültesse az életbe. Sok jel mutat arra, hogy e nagy feladat egyik főeszközét a népiskolai tanterv új irányában fölfedezte.

B. M.

= **Autonómia Boszniában.** A boszniai alapotoknak a magyar képviselőházban történt megvitatása, a mint értesülünk, nagyon lényeges eredményt hozott létre. A boszniai kormány ugyanis elkészített egy tervezetet, mely a megszállt tartományokban az alkotmányos kormányzatnak legalább kezdetleges formáját honosítaná meg. Kállai ezen tervezete szerint mint kezdeményező e nagy fontosságú elhatározásnál első sorban a kerületi autonómia egy neme hozatnék be, vagyis a megyei rendszer szerint az önkormányzat egy formája létesítenék.

Tárcza.

HIÁBA.

Hiába, hogy próbálom rendre.
A verslábat, az ütemet,
Hiába: annyi érzélem, hogy
Befutja most a szívemet,
A tollam úgy incselkedik
S a vers csak meg nem születik.

Feleségem a közelemben
Egy nótát, vagy mit dudorász,
És ajakával a szemembe
Untalan belekaczarász.
És én — ugy-e, hogy nagy eset? —
Csak nem lelem az ütemet.

Mi van velem, mi lelte tollam?
Biz én még rimhe' se jutok,
Bizakodással, kétség nélkül
Merthogy most csak egyet tudok:
— Hogy nincs szebb nótá énnekem,
Mint a te csókod édesem! . . .

Juhász Sándor.

„ . . . Mert végtelen az Ur jósa!”

Midőn Isten a világteremtés nagyszerű művét befejezte, örömmel tekintett szét még egyszer alkotásán s azután pihenni tért. —

De hogy a nagy munka után a nyugalom annál inkább édesebb legyen, maga köré gyűjté angyalait, megengedte nekik, hogy hódolatukat bemutathassák.

Az angyalok sorba állottak az Ur trónusa előtt s majd karban, majd egyenkint dicsőítették a Mindenhatót.

Azonban egy, a midőn a sor reá kerül, hallgat.

— Hát te miért hallgatsz, kérdé tőle a jó Isten, dicséretemre talán nem találsz szót?

Az angyal zavarba jött, pirult, hanem a jósa Isten biztató tekintete felbátorította s határozott hangon felelé:

— Uram, nem dicsőíthetlek, míg műved nem tökéletes!

— Hogyan, szolt megütközve az Ur, mi kivetni, vagy pótolni valót találsz benne?

— Ach angyal hévvel válaszolt:

— Uram, angyalaid körébe csupán férfiakat vettél fel, nőket nem! S így a harmonia teljes nem lehet!

Az Ur elcsodálkozott e nem várt kijelentésen s megrázta fejét.

— Ejnye, erről igazán megfélejtkeztem! S gondolkozni kezdett.

De mivel a teremtés már be volt fejezve s az angyalok száma is teljes volt, a dolgon változtatni már nem igen lehetett.

Az Ur sajnálkozva mondá:

— Már késő.

Az angyal erre szomoruan lebigyentette fejét s egy néhány ragyogó köny csillogott szemében, a szájalom, a részvét könnyei!

A körülálló angyalokat rendkívül meghatotta társuk szívzaggató bánata s mindnyájan

ésdve tekintettek az Ur számolya felé. — És a jó Isten nem tartotta vissza könyörületeségét s hogy legalább némi vigaszt nyújtson szeretett angyalának, így szolt hozzá:

— Jól van fiam, látom, hogy felszólalásod jó szivedre, fájdalom őszinteségedre vall, azért én némileg eleget akarok tenni kérelmednek. Habár a nőket itt angyalaim sorába már föl nem vehetem, akarom, hogy ők ott lenn a földön lehessenek angyalok!

Legenda.

A herceg, a fiatal herceg, oly szép, mint egy király, halálosan meg van sebesülve.

Mig az erdőn vadászott — oh szórakozott, hercegné asszony aranyos fürtéi érintése miatt szórakozott vadász! — egy gonosz vadkan megtámadta és agyaraival összeszaggatta.

És most mint halovány jaszmin bokréta, ott pihen az ágy véres brokatján.

Ott pihen a boldog ágyon, hol néhány hét előtt szüzi feleségének, az aranyos fürtű hercegnének első csókjait kapta.

Az ágy mellett hárman sirdognak; az anya, nővér és a feleség.

„Fussunk, szolt az anya, fussunk gyorsan a varázslóért, ki zord magányban de erdők mélyén él.

„Csak ő adhat nekünk balsamot, mely

Közlekedés Debreczen—Nagyvárad között.

(Nagyvárad hangok.)

Nagyvárad nov. 22.

Tisztelt szerkesztő ur!

Nagyon gyakran hangoztatják nálunk, hogy szívesen látunk új iparvállalatok keletkezését városunkban, főleg akkor, ha annak életképessége előre is csak némileg van kiátásba helyezve, — mindenütt, minden gründerolásban résztvett a váradai tőke, el nem riadván attól sem, hogy pénzét már több ízben elvesztette.

Mára van összehíva egy értekezlet, melynek az a célja, hogy 200.000 koronát elvigyen Váradról a boldog viszontlátás reménye nélkül. Szükségünk van nekünk automobillal közlekedésre Debreczennel? Már engedelmet kérek, de erre senki igennel nem felelhet, annál inkább nem, mert hisz van nekünk naponta 5 vonatunk, melyeken 2 óra alatt Debreczenbe mehetünk és külföldön sincs olyan kereskedelmi forgalmunk e szomszéd várossal, hogy ez ötszöri közlekedés kevésnek bizonyult volna.

De ne is gondoljanak a tervező urak oly naivnak bennünket, hogy részvényeket vegyünk azért, hogy egy külföldi gyáros néhány automobilt adjon el készpénzért és aztán mi nézzünk azután, hogy igazgatóság, felügyelőség, személyzet díjat kapjon, ha ugyan jutna.

Osztalékról pedig szó sem lehet, mert az előreláthatólag ki van zárva, de ha el

az én szép hercegemet, ki olyan szép mint egy király meggyógyítja,

A mint elmennek az erdő mélyében, a varázsló így szól hozzájuk:

Megtudtam gyógyítani a fiatal herceget, tudok annyi balsamot, mely a fiatal herceget meggyógyítja, de ezt a páratlan balsamot csak úgy tudjátok megfizetni, ha te anyja, egész jobb karodat; te nővére, gyűrűs fehér kezdet; te, felesége, — aranyos hajfonatodat nekem adod.

Az anya így szól: „Csak ennyi kell?” És odadta jobb karját.

A nővér ezt mondta: „Gyűrűs fehér kezem a tied.”

A hitves felsóhajtott: „Hát meg kell válni aranyos fűrtelmeitől?”

Aranyos hajfonatodat nem adhatom oda!

A varázsló megtartotta balsamát. És a herceg meghalt.

Ott sirnak mindhárman a kiterített test mellett.

Az anya ott sir, kezeiben tartva a szeretett herceg fejét, a ki kidőlt, mint az erdő fenyője.

A nővér ott sir a herceg lábánál, ki szép volt, mint egy király.

A hitves ott sir az ágya felett.

A meghalt szíve felett, mely egykor, gyöngéd szerelemmel, aranyos fűrtelmeiért dobogott.

Ez azon a helyen, hol az anya sirt, szép ol yam támadt, amelynek örök hajjai most s hőmpolyógnak.

Ott, a hol a nővér sirdogált, élő forrás van.

De ahol a hitves sirt, csak kicsiny tócsa támadt, melyet az első napsugár föl-száritott.

akar adni a t. gyáros ur gépeket, állítsa be őket saját risicójára, hisz ha oly jónak találják eszméjüket, kifogja ez fizetni magát. de csak neki ha pedig nem, szépen elviszi gépeit haza és senki nem vesztett semmit.

Ha létesíteni akarunk valamit, vagy oly iparvállalat még, melybe rizikó nélkül fektethetjük pénzünket, de engedelmet kérek nem automobillal közlekedésben Nagyvárad—Debreczen között, a melyből reánk nézve semmi néven nevezendő haszon vagy előny nincs és nem is lehet. Meg is fogják remélhetőleg győződtetni arról a tervező urakat a mai értekezleten.

S. K.

Külföld.

A szent év bezárása. Elhatározott dolog, hogy a Szent év bezárása december 24-en fog megtörténni. Ebből az alkalomból nagy zarándoklatot fognak rendezni a világ minden részéből, mert azt akarják, hogy a Szent kapu bezárásának ünnepélyénél százezer zarándok legyen jelen.

A czár rosszabbul van. A czár állapota rosszabbra fordult. A betegség kedvezőtlen fordulatát annak tulajdonítják, hogy az orvosok nem ügyeltek eléggé a czár táplálkozására.

A hastifusznak ugyanis az az oka, hogy a belekben fekélyek lépnek föl és ezért szigoruan kell arra ügyelni, hogy folyékony táplálékon kívül semmi más ne jusson a gyomorba, mert a belek könnyen átfuródnak és akkor a beteg bélvérzés következtében menthetetlenül elpusztul.

Vonaton.

(Kép az életből.)

Irta Pácsy Aranka.

A vonat zakatolva robot a sötét éjben. Odakünn rettenetes idő van, vihar tombol és sűrű villámfény cikázik.

Egy harmadosztályu kupében egy fiatal, halvány, szőke nő ül, ölében egy két éves kis fiucska alszik.

A nő álmodozóan hunyja le szemét.

»Akkor is ilyen zivataros, viharos éj volt.

És felhangzott az ígéret, az eskü:

— Szeretlek, imádlak, légy az enyém. Eszküszöm, hogy boldoggá teszek!

— Elhangzott az eskü az ígéret... de a ki ígérte, ki tudja hol van.

Ki tudja hányszor ígért már azóta hűséget, örök szerelmet, házasságot.

Szegény, csalódott leány. Valahányszor kis fiára tekint, hűtlen kedvesének élő mását látja a gyermek vonásaiban.

Valahol a mezőn leütött a villám egy vén korhadt fába. És mint egy óriási fáklya mely beakarná világosítani a rémes éjszakát, lángolva, vádolva mered az égő fa az égnék.

A vonat első részében egy első osztályu külön kupében egy fiatal házaspár utazik. A piros plüsch ülésen egy bájos, fiatal nő ül, s szerelmesen tekint a lábánál térdelő férje szemébe.

Észre se veszik a vihar tombolását.

S a bájos fiatal asszony boldog mosolylyal kérdi a férfitől:

— Mond édesem, és csakugyan én vagyok a te első szerelmed? ...

— Esküszöm, hogy rajtad kívül soha se szerettem senkit ...

..... S e pillanatban odaát a harmadosztályu kupében keservesen felsír a kis gyermek ...

Vegyes.

Pinczér és katonatiszt. Berlin egyik előkelő kávéházába Sthlauzy főhadnagy ma este karddal támadott meg egy pinczért, ki vele gorombáskodott. A tiszt összevagdalta a pinczért. Rendőrök fegyverezték le és vitték be a vagdalkozó tisztet.

Gyilkosság kártyázás közben. Bácsföldvár egyik kocsmájában vigan járt a ferbli Jankovics Kuzman és Malner Péter földművesek között. Kártyázás közben a játékosok összeveszték, mire Jankovics dühbe jött, elővette zsebkését és markolatig döfte Malner szívébe, aki ott a helyszínen meghalt. A gyilkost a csendőrség elfogta és az ujvidéki kirtörvényszék börtönébe kísérte.

Keresztelő fogházban. Ha a gólya jövetelét örvendetes eseménynek szokás is nevezni, a legkevésbé sem örvendetes olyan körülmények között, mint ahogy Aron Lenát meglátogatta. Aron Lena 22 éves, szőlősi »hajadon«, ki lopás miatt kapott 7 havi börtönét tölti ki az aradi fogházban. Különben gyermekgyilkosság vádja alatt is áll, azonban ez az ügye még a felső bíróság előtt van. A most született gyermeke leány s Bodea Gábor gör. kel. román plébános már meg is keresztelte Milka névre.

Egyről-másról.

Ahol a muffot agyonverték.

— Vidám történet. —

A rezi jegyzőné a napokban a karmacsi jegyzőéknél volt látogatóban, természetesen kocsin. Sokáig elbeszélgettek egyről-másról barátságos körben s a hazamenetel is jó későre maradt.

Ilyen őszüidőben a kocsin utazó magára veszi a téli ruháját, így tett a rezi jegyzőneje is s a többi közt karmantyut, vagyis muffot is vitt magával.

Éz a muff a leirandó esemény közepontja. De mivel nem volt igen hideg, nem használta a muffot s letette maga mellé az ülésre, honnan azonban a szekér rázódása következtében észrevétlenül leesett a földre és ott maradt.

Rezin még megvan az alabárdos éjjeliőrök ősi intézménye. Két ilyen hivatásos éjjeli őr bandukolt kellő komolysággal az utközégén az éj homályában.

Mikor az egyik meglátta a földön fekvő muffot, legott lekapta lándzsáját, nem tudván, miféle állat guggol az ut közepén. »Siccte onnan hé! — szól a másik őr is, kivéve a pipát szájából, — De derék egy macska ez pajtás!»

Mindketten megálltak a szokatlanul kövér fekete macska előtt. Hessegették még egy darabig, miközben a kísértettől rettegő telelem hidege szalad végig a hátukon.

Mi lehet ez te, ha nem macska, gyere-nezzük meg — aki áldója van, no eredj közelebb, hiszen katona is voltál, vagy mi — no» biztatta egyik a másikat.

De azért csak lándzsahossz távolságban maradtak az atyafiak az ismeretlen rémtől, amely nyugodtan feküdt s még csak a szeméi sem fénylettek a sötétben.

»E'biz borz lessz, komám, közel ne menj hozzá, mert harap» — mond az egyik s lándzsáját »szuronyt segezz» előre» formán tartja, mit azonnal utánoz vitéz társa is.

Amint az »állat» felé szűtnak, a jámbor és cseppet sem harapós muff csendes resignációval gördült az uton.

Az alabárdos csatárok pedig azt híven, hogy menekülni akar a kísértet, szurkálták a szegény muffot, úgy hogy ez sima külsejének sehogys sem válhatott előnyére.

A muff csak gördült előre s mikor már annyit püfölték az ártatlan jószágot, hogyha ördög lett volna is, elszállt volna az élet belőle, az erősebbik lefogta a lándzsavággal, a bátrabbik pedig kémszemlére indult a «borz» közelébe, de visszaintett, hogy szorítsad ám, mert hátha még él, huj, mi féreg lehet ez? . . .

Az oszló homályban végre megtapasztalta a két rezü baktér, hogy ez olyan uriczók-mókfélé, amilyen csak a jegyzőné ténsasszonynak van a faluban, s mikor látták, hogy se rug, se harap, fel is vették a megszántatott «borzot» s bevitték a jegyzőkhöz.

Jaj, de mily állapotban!

Vidék.

Köszáli sasok Gödöllőn. A király vasárnapi vaddisznóvadászata alkalmával, két teljesen kifejtett, hatalmas köszáli sást ejtett el. A főváros szomszédságának ritka vendégeit Rozonovszky Frigyes udvari preparator kifogja tömni s azokat a gödöllői vadászaskály éttermének mennyezetére fogják függeszteni szálló helyzetben.

Megfőtt a lugban. Jánosfalván Benedek Erzsébet, a minap, hogy odahaza mosott, egy nagy kondér lugot készített. A forró lugot a tűzön hagyta, azután átnézett a szomszédba. A hogy hazatért, neki látott a mosásnak, azonban képzelhető rémületére, egyetlen fiát, v két esztendő Pistát a lugos kondérban találta. A szerencsétlen apróság a kondér körül mászkált és beleesett a forró lugba azután alaktalan tömeggé főtt. A gondatlan anyát feljelentették az ügyészségnek,

A H. bagosi apagyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

nov. 23.

Emlékeznek még olvasóink azon fordulatára, melyet ezen országszerte oly nagy port felvert bűnügyben dr. Kálmánczhelyi József védő ügy indítványa idézett elő.

K. Varga Lajos apagyilkos védő ügyvédje azt indítványozta, hogy a bűnjelként őrzött golyó és a forgó pisztoly fegyverszakértők által vizsgálattassék meg, egyszersmind exhumáltassék az agyonlőtt K. Varga János és vétesek ki összehasonlítás végett. a testében benne maradt két golyó; a mi mult hó 28-án meg is történt.

A golyóknak a revolverrel való összehasonlítása tegnap előtt d. u. 3 órára tüzetett ki. A törvényszék által behívott szakértők Szécsényi és Szabó honvéd puska: művesek, valamint Skót Lajos fegyvermester Hoffmann v. bíró vezetése alatt, Dr. Izsó János törv. orvos és Dr. Kálmánczhelyi József védő ügyvéd ellen: őrzése mellett 3 órán keresztül tartott a vizsgálat.

A vizsgálat eredménye a védő részéről jól ütött ki, mert megállapított; hogy a bűnjelként őrzött revolver csak 9 m. m. kaliberű; s a talált golyók ellenben 12 m. m. kaliberű fegyvernek felelnek meg,

A napokban a helybeli honvéd kaszárnyában próba lövést is fognak még tartani a jelzett bűnjelként lévő revolverrel!

Papp Béla a bitófán,

Debreczen, nov. 22.

A rémes tragédia utolsó fejezete is lejátszódott. Papp Bélát átadták a földi igazságszolgáltatásnak, mely leszámolt a minden emberies érzéséből kivetkőzött térfival.

Az egész magyar társadalom egyhangú megnyugvással fogadja a hirt, mely a testvérgyilkos kivégeztetését hirdeti, megszabadult egy szégyenletes, beteg tagjától.

Tudósítónk az akasztásról és az ezt megelőző időről a következőket írja:

Papp Béla a siralomházban.

Papp Béla mindenkit fogadhatott, a kit magához kéretett. Más nem mehetett hozzá, még ügyési engedellemmel sem.

A földszinten levő cellasorban van a szobája. Tizenhatos a száma. Az ajtó csak be van téve, de nincs becsukva.

Őr nem áll ellőtte. A halálraitelt a hosszú asztal mellett ült, jobbkezére támasztva fejét.

(Vadász-zubbonyt visel, a mely ki van gombolva. Kőszakála gondosan meg van nyírva, haja rövid.

Balkezével izgatottan pödörte hosszú bajuszát. Arcza irtózatossan sápadt, szemek karikás kisírt.

Két ágy van a szobában, de ő már egyikben sem fog eludni. mert nem bír s kijelentette, hogy utolsó huszonnégy óráját ébren akarja tölteni. Egyik sarokban szuronyos börtönőr áll feszesen.

Felveszi az urvacsorát.

Ráczev. ref. lelkész késő éjjelig együtt volt Papp Bélával. Ezalatt Ráczev. igyekezett lelkivigasztalásban részesíteni, de Papp eleinte nem is figyelt a lelkész szavaira, később pedig vallásvitába elegyedett vele.

Ráczev. nagy fáradsággal, rábeszélő képességének meggyőző erejével végre sikerült Papp Bélát megteremni, ki aztán magához vette az urvacsorát.

Ráczev. csak a késő éjjeli órákban távozott a siralomházból.

Papp Béla az öcséséről.

Papp Béla a börtönben magához hívatta egyik fővárosi lap tudósítóját, kivel hosszabban elbeszélgetett.

Beszélt Árpád öcséséről. Védelmezte magát, hogy ő nem üldözte a Amerikába, ellenkezőleg segítette a rossz fiút. Megemlítette házaságát, a mely boldogtalan volt.

— A mikor Árpád Amerikába akart menni, beszéltem az atyjával.

— Az ön atyjával?

— Nekem nincs apám. Tehát beszéltem vele s azt mondta, csak pusztuljon el a háztól. Aztán bementem az anyámhoz. Ő szegény nem akart beleegyezni Árpád elutazásába, mert ő jó anya, a legjobb, a legszenteltebb asszony a világon.

Tovább nem bírta folytatni, mert fuldokló zokogásban tört ki.

— Nem fárasztom tovább, szóltam.

— Mindegy már nekem akár fáradtan akár tánczolvá megyek is az akasztófa alá

Hangosan zokogva borult az asztalra s észre sem vette távozásomat.

A végrendelet.

A lelkész távozása után Papp Béla tintát, pennát és papirost kért, asztalhoz ült s leírta az utolsó akaratát.

Végrendeletében, melyet kézbesítés végett az ügyész utján védő ügyvédjének adták át, s utolsó kívánságát tudatja a családjával s vagyona felett rendelkezik.

A végső perezek.

Papp Béla az éj többi részét is ébren töltötte el, sétálással, hajnalban elkezdett lassan fütyölni, később dalolni.

Egyáltalán nem érzett semmit, ami kedélyére nyomasztólag hatott volna.

Fél hétkor egyszerre csak elhalt ajkáról a dal, arcza szokatlanul elsápadt. Lábai reszketni kezdtek s ingadozva ment az asztalig, hol székére rogyott.

Homlokáról és arczáról az izzadság nagy cseppekben gyöngyözött, melyet zsebkendőjével folyton letörölt.

Alig pihent azonban néhány perczig az asztalnál, gyöngesége lassanként elmúlt, s rideg nyugalma, mely eddig egy pillanatra sem hagyta cserbe, ismét visszatért.

Jellemző cinizmusára, hogy délután mindazoknak az újságíróknak, a kik a siralomházban meglátogatták, elküldötte a névjegyt, ezt irván rá:

Fogadja részvéte met, hogy holnap lapját nem olvasom.

Papp Béla bucsu levele.

Papp Béla este hat órekor a következő bucsulevelet intézte Szathmár közönségéhez

Bucsu levél.

Szatmári közönségtől!

Isten veletek!! A hosszú kinok és szenvedéseknek, miket elviselnem kellett mire ezt a pár szót olvassátok már vége. Nagyon vétkeztem, megbocsáthatatlant mind azok ellen, kik szerettek, kik barátságban voltak velem. Mindnyájatokra van egy kérésem, akkor mikor a könyörülő halál eljött (bármily gondolatban is) és szenvedéseim től megszabadított, emlékeitekben egy kicsinyke kis helyet hagyjatok, s ha lehetséges, bocsássatok meg s ne engem sajnáljon közületek az, aki talán sajnál, hanem azt a szegény, áldott jó anyámat.

Isten veletek! Már ezt a másvilágból küldöm!

1900, nov. 21-én.

Papp Béla.

A megálmódott vég.

Érdekes az, mit Papp Béla a börtönben barátainak beszélt — Előre megálmódta még rögebben, hogy fel fogják akasztani. — Elbeszélése a következőleg hangzik.

Udvariban az apja birtokán látott egy zsineget a levegőből lecsüngeni és ő abba fogózkodott s a terebélyes fa körül csak forgott, amely alatta volt és megijedt, hogy hová esik mikor senki sincs körülötte.

Forgás közben kinézett az országutra, hol látta Zsoldicsot, ki nek két lábán kerék volt és őt saját fia húzta, szaladt vele Szamosújvárra el. Ekkor felébredt s tudta, hogy őt felakasztják, Zsoldics pedig életfogytiglani börtönre jut.

Papp Béla imája Petőfihez.

A kivégzést megelőző éjszakán Papp Béla szobájában levő Petőfi költeményeinek első tiszta lapjára a következő sorokat írta:

Szenvedéseim egyedüli vigasztalója
oh isteni Petőfi, leheld belém utolsó per-
ceimben hősi lelked egy kicsiny kis szik-
ráját, oh hősök hőse, tekints reám, öreg
szellemeddel, — reám a legnyomorultabb
anyaszültre.

1900. nov. 21.

Papp Béla.

Papp Béla a feleségéhez.

A börtönben mindig panaszkodott a
feleségére és egyre Petőfinak ezt a versét
hajtogatta nejeére érve a sorokat:

Galamb? Majd mit mondok
Kigyó, mérges kigyó
Ó volt engem a rossz utra
Csábító! (Petőfi: két sóhaj.)

Nincs kegyelem!

Éjjel 12 óráig még nem érkezett va-
lasz Kelemen dr. védőnek reggel ő felségé-
hez intézett sürgönyére s így most már tel-
jesen biztosra vették, hogy reggel kivégzik.
Az akasztás fél hét órakor lesz.

Az utolsó látogató.

Este 10 órakor felvette az urvacsorát.
Az utolsó látogatója R á c z lelkész este
11 órakor ment el.

A lelkésztől több ízben kérdezte: Hogy
néz ki az akasztófa? Én sohasem láttam
akasztófat.

A lelkész csak annyit mondott:
— Nem tudom, különben majd meg-
látja.

Papp Béla az éjjelt nyugodtan töl-
tötte. Áldozás után szőlőt evett. Beszél-
getett a fogházőrökkel, majd Márton Lázár
felügyelővel, kit különben szeretett.

Nem aludt egész éjjel, nem hunyta
le szeméit egy pillanatra sem. Folyton az
őrökkel beszélgetett. Mindegyik őrnök irt
pár sort kis papírra s a nála megfordult
újságíróknak irt pár emléksort.

Reggel 5 órakor ismét ott volt nála Rác
István lelkész. Hat órakor meglátogatta ve-
dője Dr. Kelemen Samu. Mindaddig tel-
jesen nyugodt volt. Hat óra után pár perc-
zel nyugtalan volt s környezetéhez így
szólt:

Olyan különös érzés vett rajtam erőt,
fájdalmat érzek szívemben. Ha beletudnék
nyulni szívembe, körmeimmel szakítanám ki.

Bankett a hóhér tiszteletére.

Tegnap este egy pár ügyvéd, doktor
és patikus saját lakásukon ünnepet ren-
deztek a hóhér tiszteletére s ott brudereztek
véle, mi a városban nagy feltűnést keltett.

Papp Béla magáról.

Papp Béla közvetlen az akasztás előtt
így nyilatkozott barátai és az őt körülvevő
újságírók előtt.

Ha elítélték volna őt akkor regény-
író lenne s oly szép regényt írna magá-
ról hogy mindenki örömmel ol-
vasná.

A bitófa alatt.

Hat óra után az utcákat mindenféle
csoportok lepték el s a törvényszéki palota
előtt százával tolongtak az emberek.

A kapuk előtt katonák és csendőrök
állottak, jegy nélkül senki sem léphetett az
udvarra. A törvényszéki fogház kis udvarán
volt felállítva az akasztófa. Ugyanazon akas-
tófa, melyen Francz Pált végezték ki.

Akasztofa körül egy szakasz katonaság
kordonként állott Dénes Gyula százados ve-
zetése mellett. Az eső sűrű cseppekben kez-
dett hullani. Az akasztófa körül mintegy 60
ember volt.

Mindenki izgatottan várta Papp Bélát.

Az akasztófa.

Márton Lázár fogházfelügyelő bement
a siralomházba, hogy Papp Bélát kivesse.

Papp Béla nyugodtan felállt, be-
gombolta fekete zsaket kabátját.

Kelemen ügyvédnek szólt még:
Utolsó akaratom teljesítse. Isten vele!
Azután kezét fogott s szuronyos
börtönőr közre fogta s megindult az utolsó
utra.

Papp Béla nyugodtan, jobbján a fogház
felügyelővel, balján lelkésszel lesütött sze-
mekkel, lehajtott fővel, kezét nadrágzsebébe
dugva lépett az udvarra.

Papp Béla mikor a kisudvarra kiért fel-
tekintett, meglátta a bitót.

Megremegett, megtántorodott egy
pillanatra, de arcizma sem rándult meg, nem
változott meg arczszíne sem;

A hóhér kezei közt.

Morvay Károly bíró felolvasta az ítéletet
Az ítélet felolvasása után nyomban meg-
szólt az ügyész;

Az elítéltet átadom a hó-
hérnak, végezze kötelességét.

Papp Béla a legnagyobb nyugodtsággal
engedte, hogy a feléje közeledő két pribék
kezét megfogja.

Bali Mihály kezeit összekötözte.
Az összekötött két kezét Bali a bal
lábához kötötte térdén felül.

— Mire való ez? — kérdezte alig hall-
hatóan Papp Béla a hóhértől.

Az akasztás.

Az összekötözés után a két pribék
karonfogva, megfordította arczczal a bitó
felé s ugyan e pillanatban szól Bali a még
mindég nyugodt, de teljesen megtört Papp
Bélának:

— Tessék felsétálni!
— Tessék gyorsan végezni! — Ezek vol-
tak utolsó szavai, azzal két lépést tett
előre, de már a bitó két lépcsőjére felsé-
gitették.

A két pribék a hurkot lábaira
huzta, a hóhér hátul felment a létrára, a
hurkot a nyakára tette, szeméit lefogta
állat összeszorította s ebben a pillanatban a
két pribék a számolyt kirugta, a hurkot
meghuzta — s a volt földesur a testvérgyil-
kos öntudatlan állapotba esett s mint az
orvosok megállapították, a haláltusa 56 más-
odpercig tartott.

E közben a hóhér fehér zseb-
kendővel megtörülte Papp Béla arczát
s homlokát, az arczot zsebkendővel elta-
karta.

Az orvosok ezután megállapították
hogy 9 percz múlva a szív működése is
megszűnt, dr. Andreánszky Jenő bu-
dapesti törvényszéki orvos jelentette az
ügyésznek, hogy kiszenvedett.

A holttest.

Papp Béla holtteste egy óra hosszat
függött az akasztófán. A holttestet az akas-
tófán lefénnyképezte két egyetemi tanárségéd,
a budapesti antropologiai tud. intézet kikül-
dötte.

A holttestet 8 órakor levették s a kö-
zeli halottas kamrába vitték. Ott az antro-
pologiai intézet kiküldöttei fejéből néhány
csepp vért csepegtettek egy kis üvegbe.

A temetés.

Papp Béla holttestét Egry Károly dr. a
család rokona, ki egyedül támogatta, az
ügyészségtől kikérte. Az ügyészség Papp
Béla holttestét — melyet nem bonczoltak
fel — kiadta s tegnap délután temették el
Szatmárt Egry dr. lakásáról.

N A P I H I R E K .

— Tanári székfoglaló. A debreczeni ev.
ref. főiskola ujonnan választott ny. rendes
jogakadémiai tanára. Dr. Haendel Vilmos
1900. évi november 24-én d. e. 10 órakor

tartja meg tanári székfoglaló értekezését a
főiskola dísztermében.

— Padlásfeltörők. Merész tolvajok
jártak tegnapelőtt éjjel a fűvészkert utca
16 számú ház padlásán. — Befeszítették a
padlásra vezető ajtót és úgy hatoltak be. és
mire a zajra felébredt háziak a
padlásra siettek, az eddig ösmeretlen teté-
elilantak.

— Borotvával vágott a nyakába Radács
András napszámos, ki tegnap délután má-
moros állapotban ment haza lakására és
így ült le borotválkozni. Felesége szemrehá-
nyásokkal illette, hogy ismét részegen, pénz
nélkül jött haza. A mámoros ember egy-
szerre csak oda kiáltott az asszonynak: —
No jó, hát többet nem jövök részegen haza.
Látod! Ezzel már a vér egészen elöntötte
Ratkin ingét, mert a borotvával belevágott
nyakába. Az asszony segélykiáltására, hogy
az ura öngyilkos lett, összeszaladtak a
szomszédok a kik valahogy elállították kissé
a vérzést. Beszállították a kórházba. Sebe
nem veszélyes.

— Kis hírek. (Megverte az anyját.
A piacon nagy riadalom volt déltáj. Fela-
kadt a közlekedési forgalom is. Egy árus
asszonyt megtámadott a fia. Pénzt követelt
anyjától. Majd dühöngésbe tört ki a fia.
Minden ruhát letépett magáról. Alig bírták
megfékezni. Nagy dulakodás után czepték
be a rendőrségi tömlőcsebe. — (Elgázolt kis
leány.) Tegnap este a Szt. Anna utcán egy
bérkocsis a kis Mészáros Annuskát elgá-
zolta. A kis leánynak a rémületen kívül nem
lett egyéb baja. — Ösmeretlen holtest.)
Tegnap éjjel a kórházba szállítottak egy ed-
dig ösmeretlen kiletű holtestet. Néhány nap
előtt úgy találták egy korcsma előtt. Előbb
pálinkát ivott a korcsmában, majd kilépett
az utcára. Később a földön találták. Esz-
méletre nem tért. Kihallgatni sem tudták.
Most felbonczolják, hátha így rá jönnek,
mikor a bekövetkezett halált.

— Elcserélt kocsi. (Sz. B. ügyvéd ipa
szerencsésen, de e mellett elég idegesen
haza érkezett a fővárosba. Az első dolga
volt az est sűrű sötétjében a pályaudvar
előtt bérkocsit keresni. A hordár előzöpelte
a podgyászt s a kocsis lábait elé rakta a
bakra a kofferokat. Aztán a kocsisnak érté-
sére adta az após, hogy várjon egy kicsit,
vissza megy, megnézi, vajjon nem jött e le
előbe a felesége. Míg az öreg ur a perronon
végig nézett, egy ur és egy asszonyság ke-
rekedett elő az esthomályából s annak
rendje és módja szerint betelepdedek a ko-
csiba és elhajattak. — Sz. ügyvéd ipa sen-
kit se találván a perronon, visszatért, de
már nem találta a kocsiját. Képzeltető, hogy
mennyre fölizzgatta a fura eset. Az ügy a
bírószág elé kerül.

— Elcsipett tolvaj. Tegnap délután
a zsbivásárban egyik szemfüles rendőrnek
feltűnt, hogy egy ember csak úgy szür
alatt árulja portékáját. Hozzá ment és igazo-
lásra szólította fel. Erre azonban a szürös
atyafi futásnak eredt és ugyancsak derék
munkát adott az őt üldöző rendőrnek, míg
eltudta fogni. A rendőrségen azután kisült,
hogy Tamás József napszámos, kit már
többszörösen kitiltottak a város területéről,
most is csak úgy lopva jött be s egy sze-
redáson, meg két vasalón akart tudni, me-
lyeket szintén lopott. Kihallgatása után a
rendőrség letartóztatta.

— Halálozás. Polgár Orosz István volt
városi hivatalnok, életének 69-ik évében,
folyó hó 21-én délelőtt 8 órakor. Folyó hó
23-ikán délután 2 órakor Jókai-utca 20-ik
számú házukból fogják a Péterfia-utca

ev. ref. t
elhelyezn
intézete n

— V
kör jövő
nét szár
moly és
óra vé
jobb szá

—
még a k
alusznak
hogy ös
néhány c
az össze
vásárlás.
gazdassz

—
társ: Ke
— gör. k
S. Toldo

—
Nay
óra 26 p
nyugszít
Fő
ai elnök
mester fo
órákor.

— Má.
— Akaa
től 11 iq
Fő

— szerdán
— Anyo
— Vár
iskolai l
könyvt
kedelm
iskolán
a főisk
kör nyi
után. —
nyitva.
nagyer

— S
ülése.
S
állams

— V
heti v.
ezen l
szerd
csütör
H. Nár
hétfo
H. Tég
állat f

—
tegn
voniá

—
lig él
és ö
szedő
és a

—
volt
alud
elt
min

—
és a
nem
lopo

ev. ref. temetőben levő családi nyughelyre elhelyezni. A temetést Dankó M. temetk. intézete rendezi.

— **Versenyszavaltat.** A jogász önképzőkör jövő hó elején nagyobb szabású matiné szándékozik rendezni. E célból komoly és vig szavaltatra a hó 22-én délután 2 órára versenyszavaltatot hirdetett. — A legjobb szavaltók szerepelnek az ünnepélyen.

— **Kedvelt kofák.** Reggel, amidőn még a legszorgalmasabb háziasszonyok is alusznak, csinálják biz azt a kedves kofák, hogy összevásárolnak mindent olcsón és néhány óra múlva nagy haszonnal adják el az összevásárolt élelmi szereket. Ez az elővásárlás. Folyton-folyvást nagy a panasz a gazdasszonyi körökben ellene.

— **Napirend.** Péntek, nov 23 *Protesztáns:* Kelemen. *róm. katolikus:* Kelemen — *gör. katolikus:* Oroszt. (nov. 10.) *zsidó:* 2. S. Toldoth

Nap két: 6 óra 28 percz, nyugszik; 6 óra 26 perczkor. *Hold két:* 10 óra 48 percz; nyugszik 11 óra 20 perczkor. *Első negyed.* *Főispán fogad délelőtt 9 órakor.* — *Táblai elnök fogad délelőtt 10 órakor.* — *Polgármester fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor.* — *Törvényszéki elnök fogad 10 órakor.* — *Máv. Üzletvezető hivatalos órája 9 órakor.* — *Akadémiai igazgató hiv. órája délelőtt 10-től 11 ig.*

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár zárva. Városi könyvtár zárva.* — *Vármegyei levéltár nyitva egész nap.* — *Főiskolai levéltár nyitva* — *Képgyűjtemény az anyakönyvtárban zárva.* — *Csokonai szoba a kereskedelmi akadémián zárva.* — *Ásványtár a főiskolán nyitva vasárnap.* — *Allattani muzeum a főiskolán vasárnap nyitva.* — *Városi tornakör nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután.* — *Füvészkert a gazdasági tanintézetnél nyitva.* — *Czellővészet minden vasárnap a nagyerdőn.*

Sorrend: Nov. 25. Csokonai kör felolvasó ülése.

Sorsjegyek huzása. Deczember 1. 1864-iki államsorsj. Török sorsjegyek.

Vásárok: B-Ujváros minden szerdán heti v. Csege: pénteken heti v. Debreczen kedd és szombaton heti v. — Földes szerdán heti v. H.-Böszörmény H.-Dorogh, csütörtök h. v., H.-Hadház heti v. csütörtök, H.-Nánás heti v. szerda, H.-Szoboszló, h. v. hétfő H. V. Pércs, nov. Katalin, h. v. hétfő, H.-Téglás h. v. csüt. Tetétlen h. v. hétfőn állat felhajtással.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

(Meglopott vendég.)

Ózv, Paczek Józsefnének vendége volt tegnap. A leánya jött haza látogatóba Szlavoniából.

A család az este félig kötelességből, félig élvezetből multságban volt.

Paczekné a Lövész-kert udvarán lakik, és ő egyuttal ezen a mulatóhelyen a jegyszedő, az egyik fia muzsikus. A leánya és a kisebbik fia mulatni voltak oda.

Olthon nem maradt senki és így nagy volt a meglepetésük, a hogy hajnal felé aludni akartak térni. Paczekné leányának eltűnt az uti bőröndje és benne minden holmija.

A betörő az ablakon átjutott a lakásba és a bőröndön kívül sok más egyéb ruhamemük és néhány forint kézpénzt is ellopott.

(A csizma ára.)

Kiss Ádám pallagi kocsislegény fél év előtt eladott egy pár csizmát Kun Péter társának.

Tegnap Kiss Ádám felkereste Kun Istvánt és követelte, hogy a csizmaért járó 3 frtokat fizesse meg.

Kun, mivel ezt már egyszer kifizette, elutasította követelésével Kiss Ádámot, ki azonban egy vasvillát ragadott fel és ezzel fejbe vágta társát, úgy, hogy az eszméletlenül esett össze. Ezután megugrott.

Kun Péterhez később két másik kocsislegény jött látogatóba, a kik őt még mindig eszméletlenül lették a vértócsában,

A megtámadott legény sebeit a kórházban bevarrták.

(Megtámadott házaspár.)

Egyik megvilágítatlan utcában történt meg az éjjel, hogy H. J. cipésmester a feleségével hazafelé tartott, mikor egy 10—12 férfiből álló társaság megállította őket és el akarták venni feleségét.

Mikor H. J. azt kérdezte, hogy mit akarnak feleségétől, a társaság elverte.

Az asszonyt ugyan nem lopták már el azután, a mit valószínűleg nagyon megbántak volna a férfiak.

Az egész kalandot ami különleges séjtésünk insceniozta.

Szálló levelek

Kereskedő uri osztály.

Levelett előítéletek.

Debreczen, nov. 21.

Hogy is mondja Petőfi S. hires versében: Enni, inni jól tudok; Én magyar nemes vagyok.

A napokban olyas valami történt mi nagyon ráczáfol Petőfinek mostanáig korfeszőnek tartott részére.

Egy üzleti nyomtatvány, egyszerű rideg betűivel hirdet olyas dolgokat, minek öröm dobogásba kell hozni minden magyar szívet.

Azt olvassuk, a Szabó Zsigmond cég alatt az 1882-dik év óta fennálló fűszer-, csemege- és bor-üzletet az örökösöktől a főjegyző fia megvette és azt Komlóssy Lajos törvényszékileg bejegyzett cég alatt saját számlájára versére.

Szokatlan dolog, hogy üzleti körökbe ténykedésébe szoljunk bele, de indokolta teszi azon körülmény, mire cikkünk elején is céloztunk.

A Komlóssy család ősrégi Debreczenben. Tagjai sorából magas állású hivatalnokok és gazdálkodók egyaránt kerültek ki.

Több tagja a családnak ma is jelentős szerepet foglal el társas életünkben.

Ilyen előzmények után a régi nemes tradíciókat ápoló társadalom azt hinné, hogy nem létezhetik más pálya, mint a hivatalnokkodás és gazdálkodás.

Fényes ráczáfolás erre az a tény, mit a fenti üzleti körözvény megerősít. Komlóssy Lajos nem restel pudli mellé állni és két keze munkájával keresi meg a kenyérét.

Emlékezzünk vissza, a kassai agrár kongresszuson Bujánovick Sándor volt az, ki hirdette, hogy a gazdaember adja a fiát kereskedelmi pályára.

Mink is megpendítettük ez eszmét ugyane rovathban és lelkünk melegével felkarolt eszme igazságának városunk szeretett főjegyzője adta meg ez erősséget, mikor a ház engedte kereskedővé lenni.

Felvidéken még mindenütt megvan az előítélet a kereskedelmi pálya iránt.

Csak ha nem akar tanulni a fiu, akkor adják be egy üzletbe. — A kereskedelmi akadémiát végzettek is mind »magán« hivatalnokok, a rőföt togni kevésnek van kedve.

Pálffy János gróf alapítványa is inkább arra céloz, hogy az elszegényedett nemes családok sarjai a tudományos pályán haladjanak elő.

Egészséges, forró áramlatra van szükség, mely elseperjen minden előítéletet és új versenyre képes középosztályt teremtsen.

Debreczenben másokat is ösmerünk, kik a kereskedést sikeresen folytatják és emellett a társadalom közszereplő alakjai.

Az alföld nagy városaiban örvendetes tünemény, mely ugylátszik kezd állandóvá lenni, hogy a középosztály ledönti a választalakat, meg őt felfele és lefele elválasztja.

Azt hisszük, hogy Komlóssy Lajos esete a jövőben sem lesz magában álló hanem más hasonló tényeket is leprodukálhatunk.

Helyi piaczi árák.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1900 év nov 19 és 20-án megtartott heti vásárok árai:

Buza	—	13 kor	60 fill.	—	13 k.	40 fill.
Kétszeres	—	12 »	60 »	—	12 »	40 »
Rozs	—	12 »	80 »	—	12 »	60 »
Árpa	—	11 »	20 »	—	11 »	— »
Zab	—	11 »	— »	—	10 »	80 »
Tengeri	—	9 »	29 »	—	9 »	— »
Köles	—	9 »	20 »	—	9 »	— »

Szalonna sós	100 kg.	98 kor.	100 k.
» » uj	» »	88 »	90 »
Háj	» »	100 »	104 »
Zsir	» »	120 »	124 »
Kihasított sertés	» »	62 »	72 »
Sertés hus	» »	64 »	70 »
Széna	—	100 kg.	4 kor.
» II. rendü	» »	3 »	60 »
			3 »
			40 »

Ló felhajtattott	—	—	—	589 drb.
Elkelt	—	—	—	340 »
Szarvas marha felh.	—	—	—	858 »
Elkelt	—	—	—	611 »
Sertés felhajtattott	—	—	—	3960 »
Elkelt	—	—	—	2100 »

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1901. áprilisre	. . .	7.52
» 1901. októberre	. . .	7.70
Rozs 1901. áprilisre	. . .	7.20
Zab 1901. áprilisre	. . .	5.58
Tengeri 1901. májusra	. . .	5.02

Irányzat: lanyha.

Virágos kert

Mit tanultál máma?

Mit tanultál máma?
Irtál a táblára?
Tudtad-e a leczkét?
A szakállas kecskét?

— Tudtam bizony mást is!
Még a mókuskát is!
Tanultam egy nótát:
Ispilángi rózsát.

— Hát te mit tanultál?
Számolni jól tudtál?
Egy meg kettő mennyi?
Tudsz-e rá felelni?

Hogyne tudnék, hékám!
Hisz irta a krétám!
Egy meg kettő három —
Tovább nem próbálok,

Pósa bácsi.

Az arany pálcza.

— Mese. —

Volt egyszer egy öreg király s annak három fia. A fiúk megegyeztek, hogy elmennek országot, világot látni, de hárman három felé. A legidősebb azt mondta hogy ő megy napnyugatnak, mert ott arany fák vannak, s azokról ő arany leveleket szed. A középső azt mondta, hogy ő északnak megy s onnét drágaköveket hoz. A legkisebb azt mondta, ő neki nem kell semmiféle kincs, megy a tengerre, hogy ott lásson, hajon s tanuljon.

Hát csakugyan elindult a három fiú három felé, a legkisebb tengeren utazott, egy nagy hajón. De már mentek egy esztendeje, még mindig nem értek száraz földre, az élelmük mind elfogyott s a hujja az volt hogy éhen haljanak.

Egyszer mégis elértek a tenger tulsó partjára s egy sziklás helyen kikötöttek. Ott a királyfi kiszállott a halyóból, ment, maga se tudta merre, s addig ment mendegélt, míg a szörnyű éhségtől s fáradságtól leroskadott a sziklára s elaludott.

Alszik a királyfi egy napot, kettőt, talán többet is egyszer csak érzi, hogy valaki szép gyöngén simogatja az arcát. Fölveti a szemét s hát egy olyan szép tündérléány állt előtte, hogy a napra lehetett nézni, de arra nem. Kérdi a leány:

— Hát te hogy kerültél ide?

Elmondja a királyfi úgy, a mint történt.

— Na, — mondja a tündérléány — gyere az édes anyámhoz, az talán ad enni neked s az embereidnek is.

Haza mennek s a tündérléány — mert az volt a leány anyja — kivesz a lábából egy rózsás keszkenőt s mondja:

— Tündérléány, parancsolom, étel, ital, rajtad álljon!

Egyszeribe tele volt a kendő étellel, itallal. Aztán adnak mindentéle enni s inni va-
ót a királyfinak. hadd vigyen az embereinek

is. Megköszöni szépen a tündérléányé jószágát, elbucuszik tőlük, el különösen a leánytól s mondja neki lelkes szóval:

— Visszakerülök én még ide, tündérléány, s velem jössz te akkor.

— Gyere, gyere, — mondotta a tündérléány, — veled megyek akkor.

S hogy a királyfi jól ne felejtse, neki ajándékozta a tündérléány. Tovább ment a hajón a királyfi s addig mentek, míg egy szigetig nem értek. Kiment a szigetre ott a tündérléány leterítette s mondta:

— Tündérléány, parancsolom, étel, ital rajtad álljon!

Volt mindjárt étel, ital bőven, s elkezdett falatozni. A mint falatozik, oda megy egy öreg asszony s kéri könyörögve hogy adjon neki falást Isten nevében. Mondja a királyfi:

— Csa k üljön le, nénemasszony, egyék igyek, van itt minden, hal' Istennek.

Leül az öreg asszony, eszik a sok mindenféle jóból s egyszerre csak felált s hát nem öreg asszony többet hanem egy szépséges szép tündér. Mondja a királyfinak:

— Köszönd, hogy ennem adtál, királyfi, mert most ez a kendő nem volna a tied. Nesze, hogy olyan jó voltál hozzám, adok neked egy tarka köpönyeget megrázintod, ott a hol egy zöld darabja esik le, egy gyönyörű szép kert lesz, a hová egy kék darabka esik, ott egy nagy tó lesz. A hová pedig egy fehér darab esik le, ott egy nagy palota lesz. De ha összecsapod a kezdet s azt mondod: Kert tő, palota, tünjetek el, legyetek megint köpönyeg, — a kert is eltűnik, a tó is, a palota is.

Megköszöni a királyfi a szép ajándékot, visszamegy a hajóra s mennek tovább. Aztán érnek egy másik szigethez. Arra is ki megy a királyfi, ott is leteríti a tündérléányt s elkezd falatozni. A mint falatoznék, oda megy egy öreg ember kéri könyörögve, hogy adjon valamit Isten nevében. Annak is adott a királyfi jó szívet, ettek, ittak s vigan voltak.

— No te királyfi — mondotta az öreg ember, — jóétel helyébe jót várj. Nesze, adok neked egy arany pálczát. Látod-e, a végén van egy ezüst gomb. Ha ezt lecsavarintod csak parancsolni kell s annyi huszár sétál ki belőle s a huszárok után annyi baka, hogy egy országot is elboritnak. Ha meg nincsen szükséged rájuk, csak parancsolnod kell nekik; Vissza! szépen a pálczába vissza masiroznak.

De már tovább nem is ment a királyfi, innét visszafordult hazafelé. Csak annál a szigeten állott meg, a hol a tündérléány lakott. A tündérléány asszonyt a hajóra vette s úgy vitte haza az édes apja országába.

Haza, csak hogy az ország nem volt többé a apjaé. Mikor éppen a tenger partjához ért a hajó, akkor szaladt arra az öreg kiállott messziről a fiának:

— Vissza, fiam, vissza, csak menjünk arra a merről jöttél, elvette az ellenség az országomat.

— De bizony nem megyek én vissza, — mondotta a királyfi s kiszaladt a hajóból a száraz földre. Azzal lecsavarintotta az arany pálczáról az ezüst gombot s hát csak úgy omlott ki a rettentő sok huszár s utána annyi baka, hogy még a föld is rengett alattuk. Hiszen ezek úgy elpusztították az ellenséget, hogy még hirmondónak sem maradt abból. Akkor aztán a királyfi kiválasztott magának egy szép tágas helyet, ott megrázintotta a tarka köpönyeget. Annak a zöld darabjából egy gyönyörű szép zöld kert lett, a kék darabjából egy szép kerek tó, még ghatyuk is uszkáltak benne, a fehér darabjából pedig lett egy gyémánt palota, de olyan, hogy messze földről csudájára jártak.

Hej, Istenem, de örült az öreg király!

— Lám, lám, — mondotta az öreg király — mégis te hoztad a legdrágább kincset édes fiam. A legidősebb fiam hozott arany falevelet de az ellenség el is vitte: a középső fiam között mindenféle drágakövet, egy egész hajóval, az is elvitte az ellenség. Te csak egy pálczikát hoztál, édes fiam, s lám, ezzel megmentetted az országomat, [áldjon meg a jó Isten!

Hanem egy kicsit mégis megrökönyödött az öreg király. Mit csinálnak azzal a rengeteg sok katonával, miből tarják el? Mondta is a fiának:

— Az ország megvolna, fiam, de mindenből kipusztítja ez a sok katona.

— Egyet se busuljon, édes apám, — mondta a királyfi — nem kell azokat eltartani. S csak kiállt a katonáknak: Vissza: s nagy trombita s dobzóval mind vissza masiroztak a pálczába.

No most már igazán nem volt az öreg királynak semmi buja-baja. Hivaták a papot, hadd adja össze a királyfit a tündérléány asszony. Azután jöttek a cigányok, húzták, a hogy tudták, hét nap és hét éjjel állott a lakadalom.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Benedek Elek.

Ki fejt meg?

I.

S z e e e e ' R
e e e e

II.

S R G

S. ur a
pénztárából
akarván zaj
nökkel, azza
den feltűné
rendőrfőnök
megszomor
ez volt:

— Hár
— Hus
rá azonban
pig becsüle
bizom. Ó n

— Nos
— Ige
— Hár
nak gyerme
Nincs-e val

— Oh
Nőm maga
és szeretet

— Ne
pénztárnok
mételve ké

— Ha
nos hát nő
mélto. háj

— De
arról van s
pénzébe
hallgassa
lakására, n
ben rögtön
zessen ész

S. ur
meskedett

Másn
gelinél ül
szobába.

— Fé
de észreve
felfedezi a
marad egy
nunk!

— Ig
válaszolt
ugy is sz

Ebbe
a — dete
csakham

— C
keim! Ha
tán egyokt
juk egym
pénz?

— M
rebegett
elkötött

— J
ide a 60.
a férjéne
fogok sz
rátom, n
egyetlen
gát más

A fi
gott kös
rögtön ta

S. u
csian ké
rendőr e

—
gondolta
csinos k
kódjék a

ketve a

—
—
ittasan
taképe.

A megkerült pénz.

(Detektiv politika.)

S. ur arra a fölfedezésre jutott, hogy pénztárából hatvanezer forint hiányzik. Nem akarván zajt ütni, közölte ezt a rendőrfőnökkel, azzal a kéréssel, ha csak lehet, minden feltűnés nélkül intézze el a dolgot. A rendőrfőnök legügyesebb emberét küldte a megszorodot szívű urhoz. Első kérdése ez volt:

— Hány éves az ön pénztárnoka?
 — Huszonöt éves — volt a válasz; — ő rá azonban nem gyanakodhatom, mert talpig becsületes ember, a kiből teljesen megbízom. Ó nein lehet a tolvaj.
 — Nos ön uram?
 — Igen.
 — Hány éves ő nagysága? Szép? Van neki gyermekei? Gyakran szokott-e kijárni? Nincs-e valami gyanuja rá?

— Oh uram, ennyi kérdés egyszerre! Nőm maga a megtestesült erény, a női hűség és szeretet példaképe!

— Nem erről van szó, uram. Az ön pénztárnoka 25 éves fiatal ember; azért ismételve kérdem: szép-e az ön neje?

— Ha már egyáltalában tudni akarja... nos hát nőm elragadólag szép, szeretetreméltó, hájos, — de —

— De!... de!... Kérem uram, nem arról van szó, hogy de... hanem, ha ön pénzébe akar jutni és bizalma van hozzám hallgassa meg tanácsomat. Menjen azonnal lakására, mondja nejének, hogy üzleti ügyben rögtön kell utaznia, engem pedig vezessen észrevétlenül lakásába.

S. ur nehéz szívvél bár, de engedelmeskedett.

Másnap reggel, mikor ő nagysága reggelinél ült, csinos fiatal ember lépett a szobába.

— Férjem elutazott, — szökt a nő, — de észrevettem, hogy gyanakszik ránk. Ha fölfedezi a valót, el vagyunk veszve! Nem marad egyéb hátra, mint azonnal elutaznunk!

— Igen, igen! Legjobb lesz elutazni, — válaszolt a fiatal ember — abból a pénzből úgy is szépen megélhetünk!

Ebben a pillanatban kilépett rejtekéből a — detektiv. Nagy ijedelem, de a rendőr csakhamar így szólt:

— Csak csendesen, szeretett gyermekeim! Hallgassanak reám, én olyan tisztán szoktam beszélni, hogy hamar meg fogjuk egymást érteni. Hol van az elsikkasztott pénz?

— Már csak 60,000 forint van belőle, — rebegett halálra rémülve a nő, — a többit elköltöttük.

— Jól van, asszonyom és uram. Adják ide a 60.000 forintot. Ne szóljon a történetekről a férjének asszonyom, ígérem, hogy én sem fogok szólni. Ön azonban, kedves fiatal barátom, rögtön hagyja el az országot, ez egyetlen parancsom. Akasztassa ön fel magát máshol.

A fiatal ember reszkető ajkakkal dadogott köszönetet e különös megmentőnek és rögtön távozott.

S. ur, aki másnap megérkezett, kíváncsian kérdezősködött az eredmény után. A rendőr e szavakkal adta át a 60.000 frtot.

— Pénztárnoka volt a tolvaj, mint előre gondoltam! 10,000 forintot elprédált, egy csinos kóristánóval, — tovább ne kérdezősködjék a tolvaj már utban van Amerikába!

— Igen... és nőm... kérdé reszketve a bankár.

— Ő nagysága ártatlan a dologban... — Ugy-e mondtam! — kiáltott örömmel S. ur. Ő a női erény és hűség mintaképe.

Vasuti menetrend

Érvényes 1900. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután		
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	8.40 este		
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.5 délután		
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.1 este		
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.5 reggel		
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40 este		
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.22 reggel	Személyvonat	2.08 délután		
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.50 délelőtt		
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50 éjjel		
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56 délután		
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03 éjjel		
Szatmár Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50 este		
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.24 délelőtt		
Szerencs	4.01 délután	"	7.03 este		
Szerencs	6.58 este	"	10.43 éjjel		
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt		
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56 este		
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43 délelőtt		
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.18 délután		
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17 délelőtt		
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29 este		
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18 délután		

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul onnan	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08 reggel		
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06 reggel		
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15 délelőtt		
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55 délután		
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05 este		
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50 reggel		
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42 reggel		
Szatmár-Németi.	7.51 reggel	Személyvonat	3.45 reggel		
M.-Sziget.	12.16 délután	Személyvonat	6.— reggel		
Szatmár-Németi.	6.45 este	Személyvonat	2.47 délután		
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.30 délelőtt		
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.30 délután		
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.— reggel		
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.08 délelőtt		
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10 délután		
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.28 reggel		
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.08 délután		
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06 reggel		
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35 délután		
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30 délután		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel		
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.38 délelőtt		

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb árakon
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremmel.

Kitüntette : London
1871-ben diszoklevél.

Szegeden 1876-ban
éreméremmel.

KUTASI IMRE

kő- és könyvnyomdája

Debreczen, Piacz-utca, Gáll Ferencz ház 79. sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
iveket, ét-, bor- és árlapokat, diszműveket, arany, ezüst és színnyomatban; diszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb árban eszközöltetnek. — A papir gyári árban számittatik.

Hirdetéseket

a kiadásomban naponkint
megjelenő „DEBRECZENI
HIRLAP”-ban legolcsóbban
számítva közze teszek.

Kutasi Imre,
könyv- és könyomdatulajdonos.